

Asigurarea egalității de gen în contextul prevederilor Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană

Elena STUDENEANSCHI,
doctorandă, Academia de Administrare Publică

SUMMARY

The 27th of June 2014 Republic of Moldova starts a new page in its history, Republic of Moldova and European Union has signed the Association Agreement. This Agreement shows the Moldova's aspirations to the European future and returning to the European Family. The Association Agreement targets important areas such as economic sector, public administration, social policy, consumer protection, public finance, fiscal policy etc. There are some important objectives for the gender politics which provide gender equality in politic, social and economic life. These objectives should be implemented by reforms and political dialogue at all the levels. There is a need not only in political will, but in cooperation between Moldova's executive and legislative organs and the massive implication of civil society. The first step is the establishment of rates of the women participation in politics and their representation on the electoral lists. The legal framework should provide all the mechanisms of women's participation in decision-making process. The Association Agreement represents the way to the implementation of the necessary reforms and modernization of the Republic of Moldova.

În data de 27 iunie 2014, la Bruxelles, a avut loc semnarea Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană. Respectivul acord reprezintă un plan bine definit al implementării reformelor necesare pentru modernizarea Republicii Moldova. Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană vizează sfere importante din sectorul economic, administrația publică, politica socială, protecția consumatorilor, finanțele publice, politica bugetară ș. a. Politicile *gender* reprezintă una dintre preocupările fundamentale ale Uniunii Europene, în acest sens Acordul de Asociere include prevederile privind asigurarea oportunităților egale dintre genuri, iar pentru promovarea politicilor de gen la nivel de strategie națională acest acord reprezintă un pas impor-

tant în asigurarea egalității dintre genuri în viața politică, economică și socială.

Implementarea prevederilor Acordului de Asociere a fost aprobată de către Guvernul Republicii Moldova prin Planul Național de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE 2014-2016. Planul Național de Acțiuni prezintă o Agendă de Asociere în care sunt prevăzute prioritățile, măsurile de implementare, instituțiile responsabile, precum și termenul de implementare a tuturor prevederilor. Prevederile privind asigurarea oportunităților egale dintre genuri sunt prevăzute în capitolul IV al Acordului de Asociere: „Ocuparea forței de muncă, politica socială și asigurarea oportunităților egale.” Art. 32, pct. (f) al Acordului de Asociere prevede asigurarea oportunităților egale cu scopul consolidării egalității dintre ge-

nuri și asigurării oportunităților egale dintre femei și bărbați, precum și combaterea discriminării din orice fel de motive. Prevederile articolului 32 stipulează prioritățile ce țin de egalitatea de gen:

- promovarea egalității de gen și asigurarea tratării egale dintre femei și bărbați în viața social-economică, inclusiv în sectorul aplicării legii și măsurilor practice pentru abordarea diferenței de remunerare între femei și bărbați;

- armonizarea cu standardele europene în ce privește regulile de sănătate și siguranță, regulile pentru protecția maternității și regulile de reconciliere a responsabilităților părintești și profesionale;

- promovarea participării femeilor în procesul decizional, în viața publică și politică și implementarea activităților specifice în această direcție. [1]

Conform datelor Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova, câștigul salarial mediu net lunar al unei femei este de 2902 lei, iar al unui bărbat este de 3262 lei. Această diferență devine mai vizibilă în funcție de domeniul de activitate și poziția ocupată. Problema diferenței de remunerare între femei și bărbați poate fi soluționată doar prin norme legislative, care obligă angajatorul să remunereze angajatul nu în funcție de sex, ci în funcție de calitatea muncii prestate, rezultatele obținute, randamentul și alți indicatori reali.

O altă prevedere a Acordului de Asociere este promovarea participării femeilor în procesul decizional, această problemă fiind una stringentă atât pentru viața publică cât și politică a Republicii Moldova. Participarea femeilor în procesul decizional în viața publică și politică rămâne o problemă acută pentru societatea noastră atât la nivel central cât și la cel local. Conform studiului realizat de Centrul de Investigații Sociologice și Marketing „CBS-AXA” din Chișinău la comanda Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare, cu sprijinul financiar al fundației Soros-Moldova și al Guvernului Suedi-

ei, percepțiile populației privind prezența femeilor în cercul decizional de orice nivel sunt „centrist-masculinizate”. Femeile sunt mai mult acceptate sau chiar preferate bărbaților în funcții decizionale la nivelul de jos (președinte al comitetului părintesc – 23,5% de acceptări, director de școală – 15,9%). Însă odată ce importanța postului crește, gradul de preferință al unei femei pentru acel post scade, în favoarea unui bărbat. Potrivit studiului, doar 7% dintre femeile din Republica Moldova participă la consultarea bugetului comunității. [2]

Conform datelor statistice privind ponderea femeilor în organele de luare a deciziilor pentru perioada 2011-2013, numărul de participare a femeilor la procesele decizionale la nivel central a înregistrat o creștere. Astfel, în 2011 ponderea femeilor-ministru în cadrul ministerelor era de 6,3%, în 2012 era de 18,7%, iar în 2013 era de 25%. Ponderea femeilor-deputați în parlament pentru perioada 2011-2013 a fost de 19,8%. Ponderea femeilor în organele de poliție în 2011 era de 9,8%, în 2012 era de 17,9%, iar în 2013 era de 18,3%. Creșterea înregistrată în organele de poliție reprezintă rezultatul reformei poliției promovate în această perioadă. Creșterea numărului doamnelor-ministru se datorează politicilor active de gen promovate de Guvern, precum și voinței politice, fiecare partid aflat la guvernare înțelege importanța promovării femeilor în organele de luare a deciziilor.

Aplicarea politicilor de egalitate de gen urmează a fi realizate în continuare prin prevederile Acordului de Asociere care include următoarele măsuri:

1. Implementarea Programului național de asigurare a egalității de gen pe anii 2010-2015 și asigurarea monitorizării Planului de Acțiuni pentru implementarea acestuia.

2. Implementarea Recomandărilor Comitetului O.N.U. pentru eliminarea discriminării împotriva femeii (CEDAW).

3. Desfășurarea atelierelor de lucru privind asigurarea egalității la angajare, remu-

nerare între femei și bărbați și asigurarea unui tratament egal între femei și bărbați în viața socială și economică.

4. Crearea unităților *Gender* în cadrul autorităților naționale în vederea asigurării respectării și protejării principiilor egalității de gen. [3]

Un rol important în implementarea reformelor joacă partidele politice, de voința cărora depinde cât de corect și rapid vor fi realizate reformele necesare, dar care au și rolul de a comunica cetățenilor importanța și finalitatea acestora. În promovarea politicilor de gen trebuie să fie implicată și societatea civilă, care transmite cetățenilor mesajul despre importanța egalității între bărbați și femei în sfera politică, economică și socială. Schimbările respective sunt dificil de realizat în cazul în care nu se bucură de susținerea cetățenilor, iar pentru a beneficia de suportul larg al societății este important de organizat campanii de informare privind necesitatea implementării prevederilor Acordului de Asociere și, în special, a egalității de gen.

În scopul consolidării egalității dintre genuri este nevoie nu doar de voință politică, ci și de o colaborare strânsă dintre autoritățile centrale și locale. Doar prin insistență, suport legislativ, stabilirea mecanismelor clare de implicare a femeilor în viața politică pot fi asigurate oportunități egale dintre bărbați și femei. Un astfel de cadru legal oferă legea privind cotele de participare a femeilor în viața politică și de reprezentare a femeilor pe listele electorale. Proiectul de lege privind cota de participare a femeilor de 30% a fost aprobat în prima lectură de vechiul legislativ. De aprobarea proiectului de lege menționat depinde cât de eficient vor fi realizate politicile de gen în Republica Moldova, dar și creșterea numărului femeilor implicate în procesele de luare a deciziilor. Implementarea prevederilor Acordului de Asociere reprezintă o cale sigură spre normele și valorile europene, reformarea sistemului, modernizarea Republicii Moldova și oferă un suport ferm în promovarea și realizarea politicilor de gen.

BIBLIOGRAFIE

1. Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele-membre ale acestora, pe de altă parte, semnat la Bruxelles la 27.06.2014 și ratificat de Parlamentul Republicii Moldova la 02.07.2014.
2. Raport realizat în urma sondajului de opinie „Participarea femeilor și bărbaților din Republica Moldova în procesul decizional” de către Centrul de Investigații Sociologice și Marketing „CBS-AXA” la comanda Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare, cu sprijinul financiar al fundației Soros-Moldova și al Guvernului Suediei, anul 2012.
3. Planul Național de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE 2014-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 808 din 07.10.2014.

Prezentat: 2 martie 2015.

E-mail: estudeneanschi@gmail.com